

Πέρδικά μου παινεμένη

«Κοιμάται ο ήλιος στα βουνά κι η πέρδικα στα χιόνια

και μένα η κορούλα μου στα καθαρά σεντόνια...»

Ίσα που την θυμάμαι τη φωνή της· της μάνας μου τη φωνή: Απλή σαν παιδική, μελωδική, ακουγόταν σαν να ερχόταν από λόγγους. Όλοι μου λένε πως αποκλείεται να θυμάμαι το νανούρισμα. Και όμως· ακόμη και τα ευτυχισμένα μάτια της θυμάμαι καθώς έσκυβε στο λίκνο από πάνω μου. Όπως θυμάμαι και το τραγούδι της συνοδείας του γαμπρού όταν ήρθαν στη γειτονιά να παραλάβουν τη Βαγγελίτσα του Γιαλελή για να την οδηγήσουν νύφη στην εκκλησία:

«Ξύπνα περδικομάτα μου μωρέ,

κι ήρθα στο μαχαλά σου.

Χρυσά στολίδια σου 'φερα μωρέ

να πλέξεις στα μαλλιά σου...»

Πάντοτε για τον λαό μας η πέρδικα συμβόλιζε το θάρρος, την περηφάνια, την ευρωστία: «Καλώς τηνε την πέρδικα που περπατεί λεβέντικα»· «πέρδικα καμαρωτή μες στον κάμπο περπατεί». Κι ακόμη: «Το λέει η περδικούλα του». Ή «Έγινε περδίκι».

Στο δημοτικό τραγούδι δεν υπάρχει πουλί με τις χάρες της· ιδιαιτέρως τις γυναικείες. Όμως πέρα από τα τραγούδια του έρωτα, του γάμου, της χαράς, υπάρχουν και τα τραγούδια του βουνού, της κλεφτουριάς, του αντάρτικου. Πρώτη η πέρδικα φέρνει την είδηση για τον πληγωμένο, πρώτη αυτή κλαίει τον λεβέντη σκοτωμένο. «Μια περδικούλα κάθισε στου Ζήδρου το κεφάλι ... Ζήδρου μου, τ' είσαι κίτρινος, κίτρινος σαν λειμόνι...».

Η Μυθολογία την θέλει πεντάμορφη νύμφη, η φήμη της οποίας τόσο ενόχλησε την θεά Ήρα ώστε την γκρέμισε από την Ακρόπολη. Η Παλλάς όμως την συμπόνεσε και την μεταμόρφωσε σε πουλί.

Στην πατρίδα μας γνωστότερες είναι η πέρδικα του κάμπου ή Λιβαδοπέρδικα, η πιο τραγουδισμένη, όμως, είναι η Πετροπέρδικα ή Ορεινή Πέρδικα. Τα περδικάκια από δυο μόλις ημερών είναι ικανά να αναζητήσουν τροφή με την μανούλα της. Η αγάπη των γονέων για τα παιδιά τους είναι αδιήγητη.

Οι Έλληνες έδωσαν σε πολλά χωριά το όνομά τους, ενώ τραγούδια της ακούγονται και χορεύονται στα πανηγύρια. Ερωτικά συνήθως.

Μα χω κατά νου και το συγκλονιστικό, που τραγουδιόταν στο Μοριά:

«Μωρ' περδικούλα του Μοριά, κομποερπατημένη
Εφτού ψηλά που πέτεσαι και χαμηλά αγναντεύεις,
μην είδες, μην αντάμωσες τους Κολοκοτρωναίους;»

Ελένη Σαραντίτη

Μέλος της ΕΟΕ